

ZORZOANE SAU SIMBOLURI?

SALOMEEA de Oscar Wilde • Traducerea: Adriana și Andrei Bantaș • Teatrul Dramatic din Galați • Data premierei: 9 martie 1991 • Regia și adaptarea scenică: Gheorghe Jora • Decor: Victor Crețulescu • Costume: Andreea Iovănescu • Coregrafia: Rusalin Vlaicu • Muzica: Liviu Manolache • Distribuția: Carmen Maria Strujac (Salomeea), Vlad Vasiliu (Ioan Profetul), Ioana Citta Baci (Irodiada), Stelian Stancu (Irod Antipa), Radu Jipa (Generalul), Aurelian Georgescu (Capadocianul), Gabriel Constantinescu (Nubianul), Marcel Hîrjoghe (Evreul), Vasile Dănilă (Tigelinus), Remus Cernat (Tînărul Sirian), Mariana Căpățînă (Pajul Irodiadei), Carmen Albu (Sclava); Lucia Buțurcă, Mihaela Istrate, Marlena Istrate, Laura Elisabeta Panaiteșcu (Corpul de balet).

petrecut în amplul spațiu al Circului Sidoli. Cred că și înscrierea în repertoriul Teatrului Dramatic din Galați, opțiunea regizorului Gheorghe Jora este, de asemenea, un act artistic și cultural ce trebuie reținut. Pe de altă parte, confruntarea trupei cu acest dificil gen dramatic a relevat potențialități actoricești remarcabile. Astfel, lui Ioan Profetul, Vlad Vasiliu i-a conferit forță impresionantă, energie atingând disperarea în momentul respingerii Salomeei, noblețe în aparițiile și comentariile distanțate de la începutul și sfârșitul reprezentației (părți adăugate de regizor, urmărind, probabil, o antrenare de tip brechtian a publicului în judecarea întâmplărilor petrecute). O autentică revelație a constituit-o, însă, în Salomeea, Carmen Maria Strujac, o actriță pe care ne-am obișnuit s-o vedem distribuită mai cu seamă în comedii. Iată-o, aici, dovedind reale disponibilități pentru dramă, reușind să construiască momente de remarcabilă tensiune mai ales în partea a doua a spectacolului. Ca, de pildă, în scena în care cere capul lui Ioan sau în sfîșietoarea mărturisire a unei iubiri imposibile, respinse și batjocorite, când orgoliul rănit se asociază cu patima adevărată. Ioana Citta Baci, aceeași bună profesionistă a scenei, creează o Irodiadă puternică, ambițioasă, ascunzînd cu grijă, dar lăsînd să se întrevadă, totuși, spaima față de fatalul sfîrșit. Încordarea cu care așteaptă hotărîrea fiicei, izbucnirea victorioasă cînd îi aude voința sînt bine, subtil dozate.

Un examen dificil a trecut și Stelian Stancu în primul său rol la Galați, fapt cu atât mai de apreciat cu cît la Turda, (unde a jucat două decenii) nu a abordat niciodată o partitură atât de complexă ca aceea a lui Irod Antipa. Dacă inițial s-a rezumat la creionarea portretului exterior al Tetrarhului, atent să pună în evidență "prestigiul" celui obișnuit să i se îndeplinească toate capriciile, pe parcurs a reușit să facă să transpară accente de sinceră disperare în încercarea de a o convinge pe fiica Irodiadei să renunțe la cererea-i nebunească. O neliniște, insinuarea unui prezentiment al nenorocirilor ar fi contribuit, însă, nu numai la realizarea mai pregnantă a atmosferei, ci și la reliefaarea unei anume sensibilități adevărate și omenești, în

comparație cu sadismul Irodiadei și împătîmirea fanatică a Salomeei. Ceasul trăit de eroii lui Wilde pe scenă este unul al hotărîrilor definitive, greu și apăsător ca plumbul, un ceas al trecerii în neființă a celor posedați de pasiuni răvășitoare. Pentru că răvășitoare este și tăria de neclintit a lui Ioan, și iubirea fără speranță a prințului sirian, și disperarea Salomeei cînd e respinsă de singurul bărbat de care s-a îndrăgostit.

Gheorghe Jora a lucrat bine cu actorii principali, dar, ciudat, pare a nu fi avut suficientă încredere în textul lui Oscar Wilde. El simte nevoia unor completări, unele dintre ele interesante ca propunere (precum comentariile rostite de Ioan), altele - ca baletul sclavelor prea amintind de cele de "revistă", ca jocurile de lumini ă la disco sau supraîncărcarea sonoră cu melodii "moderne" - îngreunînd, chiar împiedicînd claritatea construcției dramatice și contrazicînd evident stilul wildian. Un sentiment de neîmplinire l-am încercat și din cauza decorului creat de Victor Crețulescu. El este sugestiv prin cromatică întunecată, cu dominantă de roșu închis, dar este prea puțin generos pentru actori, obligîndu-i la o mișcare săracă, pe laterale, din cauza podiumului - eșafod montat chiar în mijlocul scenei, utilizat doar de Salomeea și de Ioan în momentul coborîrii acestuia din planul superior (unde rămîne suspendat, răstîgnit ca un nou Crist pe cruce, mai tot spectacolul). Zgomotele, fie "muzicale", fie produse de scrîșnetul lanțurilor au fost prea obositoare și, mai rău, au acoperit adeseori textul, rostirea devenind îninteligibilă.

S-a lucrat mai puțin, pînă la superficial, cu interpretii personajelor secundare. Acestea au fost nu doar mai reduse ca număr față de piesă, dar au rămas, în cea mai mare parte, simple apariții "de umplutură". Starea de tensiune, crearea atmosferei atât de aparte a operei lui Wilde au fost, de aceea, numai pe alocuri împlinite (Tînărul sirian, personaj cu profunde semnificații în textul dramatic, este în spectacolul gălățean foarte palid, șters interpretat de Remus Cernat). S-au remarcat, totuși, Mariana Căpățînă în Pajul Irodiadei, Radu Jipa într-un General și Marcel Hîrjoghe în Evreul.

ILEANA BERLOGEA

GALAȚI

De o simplitate ce poate sîrni pînă și admirația celui mai fanatic adept al regulilor clasice, emanînd o atmosferă încărcată de mister și patimă ce o situează printre cele mai reușite opere ale simbolismului, cu imagini poetice de o rară frumusețe și comparații șlefuite cu mîgală de bijutier medieval, **Salomeea** de Oscar Wilde, scrisă acum un veac, este o piatră de încercare atît pentru interpreta principală, cît și pentru regizorul de azi animat de fireasca ambiție de a găsi acel limbaj scenic prin care să transpară, pentru spectatorul de acum, întreaga frumusețe a piesei.

La noi în țară, montarea acestui rafinat poem dramatic a însemnat, în 1922, un gest de mare importanță: sincronizarea cu viața artistică europeană. El s-a datorat Marioarei Voiculescu și s-a

ioana citta baclu în Irodada

carmen maria strujac în salomeea

vlad vasiliiu în ioan profetul

